

Lög og Grunnildi BÍS

1. grein

Landssamtök skáta á Íslandi heita Bandalag íslenskra skáta, skammstafað BÍS.

Aðsetur þeirra og varnarþing er í Reykjavík.

2. grein

Hver sem gerist skáti skal vinna skátaheitið, skilja skátalögin og starfa samkvæmt Grunnildum BÍS.

Aðild að Bandalagi íslenskra skáta getur verið með eftirfarandi hætti:

- Aðild A** Skátafélög með starf fyrir - og féлага á aldrinum 7-22ja ára.
- Aðild B** Skátafélög sem stunda skátastarf og stuðla að því, með féлага sem flestir eru eldri en 23ja ára.
- Aðild C** Hópar skáta sem vilja halda tengslum við BÍS.
- Aðild D** Skátar með beina aðild að BÍS.

Eftirtalin réttindi og skyldur fylgja ólíkri aðild að BÍS:

Félagsaðild →	A	B	C	D
Þjónusta BÍS	forgangur	já	ef unnt er	ef unnt er
Þátttökuréttur í viðburðum	forgangur	já	ef unnt er	ef unnt er
Atkvæði á Skátapingi	4	1	0	0
Félagsgjald til BÍS	já	já	nei	já

BÍS starfar í tengslum við félög og stofnanir sem starfa að málefnum er lúta að velferð barna og ungmenna og öðrum þeim málum sem samræmast Grunnildum BÍS og markmiðum skátahreyfingarinnar.

3. grein

Merki BÍS er skátaliljan og smárinn tengd saman með hnúti úr íslenskum vefnaði. Stjórn BÍS setur reglugerð um nánari útfærslu og notkun á merki BÍS og öðrum einkennum skáta.

Orðið og orðmyndin skáti er skráð vörumerki skátahreyfingarinnar á Íslandi. Eingöngu viðurkenndir aðilar af hálfu BÍS, að viðlagðri ábyrgð, hafa heimild til að nota orðmerkið „SKÁTI“ og/eða orðmyndanir dregnar af orðmerkinu. Það sama á við um við- og/eða forskeyti á hverju sem er, s.s. í nafni á félagi eða samtökum, á vörum, á fatnaði og í auglýsingum. Það sama gildir um öll önnur einkenni skáta.

4. grein

Grunngildi Bandalags íslenskra skáta mynda sameiginlega grundvöll skátastarfs á Íslandi og skilgreina þannig sérstöðu þess. Þau eru sá grunnur sem Bandalag íslenskra skáta og öll skátafélög á Íslandi starfa eftir. Grunngildi BÍS eru samþykkt af Skátaþingi.

5. grein

Hlutverk Bandalags íslenskra skáta er að vinna að eflingu skátastarfs á Íslandi. Hlutverk sitt rækir BÍS m.a. með því að:

- Standa vörð um sjálfstæði BÍS sem frjálsra og óháðra félagasamtaka.
- Styðja við og efla starf skátafélaganna í landinu.
- Stuðla að gerð dagskrárefnis til notkunar í skátastarfi, er taki mið af Grunngildum Bandalags íslenskra skáta.
- Stuðla að þjálfun skátaforingja með skipulagningu námskeiða, er taki mið af Grunngildum Bandalags íslenskra skáta.
- Standa fyrir dagskrárviðburðum fyrir skáta.
- Annast samstarf um málefni skáta við ríkisvaldið og önnur félagasamtök.
- Vera fulltrúi íslenskra skáta á alþjóðavettvangi skáta.
- Kynna skátastarf og Grunngildi Bandalags íslenskra skáta fyrir almenningi.
- Mynda, skipuleggja og leiða sendinefndir Íslands á alþjóðlegum skátaviðburðum sem haldnir eru á vegum WAGGS og WOSM.
- Afla tekna er gera BÍS kleift að halda fullu fjárhagslegu sjálfstæði.
- Auka stuðning fullorðinna einstaklinga við skátastarf.
- Gera sem flestum börnum og ungmennum kleift að stunda skátastarf.

6. grein

BÍS kemur fram fyrir hönd íslenskra skáta gagnvart alþjóðabandalagi skáta, WOSM, og alþjóðabandalagi kvenskáta, WAGGGS, sem og erlendum skátabandalögum.

7. grein

Stjórn BÍS skal aðstoða og leiðbeina þeim sem stofna vilja nýtt skátafélag, eða endurvekja gamalt, svo sem kostur er.

Stofnun skátafélags, nafn þess, lög og merki, er háð samþykki stjórnar BÍS, enda séu lög hins nýja félags í samræmi við Grunngildi, lög og reglugerðir BÍS og landslög.

Innganga skátafélags í BÍS skal formlega staðfest á Skátaþingi og öðlast hún gildi í lok þess þings.

Hvert skátafélag er sjálfstæður lögaðili. Skátafélög starfa eftir Grunnildum BÍS og þeim meginreglum sem stofnandi skátahreyfingarinnar, Baden-Powell, setti skátastarfi og alþjóðasamtök skáta hafa staðfest. Einnig starfa þau eftir lögum og reglugerðum BÍS, æskulýðslögum og öðrum landslögum sem snerta starfsemi þeirra.

Meginhlutverk skátafélaga er að standa fyrir og/eða styðja við reglubundið skátastarf fyrir börn og ungmenni á aldrinum 7-22 ára, sem starfa að jafnaði í aldursskiptum skátasveitum sem skipað er í flokka, auk skátaforingja og annarra fullorðinna.

8. grein

Skátafélögum er heimilt að mynda með sér skátasambönd. Þau eru samstarfsvettvangur og málsvari skátafélaga í sameiginlegum málum. Skátasambönd setja sér starfsreglur í samræmi við lög BÍS.

9. grein

Skátafélögum innan BÍS er skylt að setja sér lög. Í vörslu BÍS skal jafnan vera eintak af gildandi félagslögum viðkomandi skátafélags. Í lögum hvers skátafélags skulu a.m.k. vera ákvæði um eftirfarandi:

- Aðalfundur félagsins skal haldinn árlega. Stjórn BÍS er heimilt að senda áheyrnarfulltrúa á fundinn. Fundarboð skal sent skrifstofu BÍS.
- Í félaginu skal starfa minnst 3ja manna stjórn sem funda skal að jafnaði mánaðarlega. Þar á meðal skulu vera félagsforingi, aðstoðarfélagsforingi og gjaldkeri.
- Æskilegt er að minnst einn stjórnarmanna skátafélags með aðild A sé á aldrinum 18-25 ára.
- Í félaginu skal starfa foringjaráð og/eða félagsráð þar sem skátaforingjar og stjórn félagsins eiga sæti. Foringjaráð og/eða félagsráð skal funda eigi sjaldnar en þrisvar á ári.

- Hvernig staðið skuli að úrsögn félagsins úr BÍS.
- Hvernig staðið skuli að því að leggja starfsemi félagsins niður.
- Hverjir skulu fara með eignir félagsins hætti það störfum. Þessir aðilar eru skyldugir til þess að ráðstafa eignunum í samráði við stjórn BÍS.

10. grein

Á árlegum aðalfundi skátafélaga skulu stjórnir þeirra leggja fram skýrslu um störf liðins árs og ársreikninga áritaða af félagskjörnum skoðunarmönnum.

Aðilar að BÍS skulu fyrir 1. mars árlega standa skil á gögnum og gjöldum til skrifstofu BÍS:

Félagsaðild →	A	B	C	D
- Félagatal	já	já	já	já
- Ársskýrsla síðasta starfsárs.....	já	já	nei	nei
- Gildandi lög	já	já	nei	nei
- Starfsáætlun næsta starfsárs	já	já	nei	nei
- Ársreikningur síðasta starfsárs.....	já	já	nei	nei
- Undirritaðri heimild til BÍS til að kanna sakaskrá allra félaga 18 ára og eldri	já	já	nei	nei

Auk þess skulu aðilar með aðild A, B, C og D starfa í anda Grunnilda BÍS. Þá skulu skátafélög með aðild A og B vera skráð frjáls félagasamtök með kennitölu.

11. grein

Í eftirfarandi tilvikum getur stjórn BÍS boðað til aðalfundar skátafélags samkvæmt lögum þess og/eða vikið félagsstjórn þess frá störfum og skipað félaginu umsjónaraðila þar til kosin hefur verið ný stjórn og valinn nýr félagsforingi:

- Aðalfundur, löglegur og skráður samkvæmt lögum félagsins, hefur ekki verið haldinn í 18 mánuði.
- Ársreikningar félagsins, endurskoðaðir og áritaðir af tilskildum aðilum, hafa ekki verið lagðir fram og samþykktir í 18 mánuði.
- Lágmarksstjórn félagsins, löglega kjörin samkvæmt lögum félagsins, hefur ekki haldið skráðan stjórnarfund í að minnsta kosti 6 mánuði.
- Félagsstjórn fer ekki eftir ákvæðum 10. greinar laga BÍS, eða að starfssemi félagsins samrýmist ekki Grunnildum BÍS, lögum BÍS og/eða landslögum.

Sé skátafélag óvirkt um lengri eða skemmri tíma, þrátt fyrir tilraunir stjórnar BÍS til að efla starf þess, skal stjórn BÍS ráðstafa eignum félagsins samkvæmt lögum þess og í samráði við heimamenn.

12. grein

Gerist skátafélag eða stjórn þess sek um brot á lögum þessum er Skátaþingi heimilt að víkja félaginu úr Bandalagi íslenskra skáta, að því tilskyldu að 2/3 hlutar þingfulltrúa greiði því atkvæði.

Úrsögn skátafélags úr BÍS er því aðeins gild hafi hún verið samþykkt á lögætum aðalfundi þess og stjórn BÍS og stjórn viðkomandi skátafélags hafi verið tilkynnt með minnst tveggja mánaða fyrirvara að tillaga um úrsögn komi til afgreiðslu á fundinum. Úrsögnin öðlast þegar gildi.

Skátafélag, sem vikið hefur verið úr BÍS, eða hefur sagt sig úr því, á ekki tilkall til sjóða BÍS eða annarra eigna. Heimilt er að veita því aðild að nýju.

13. grein

Skátaforingi er lögráða einstaklingur sem hefur verið skipaður til ábyrgðastarfa af hálfu félagsforingja eða skátahöfðingja, samanber reglugerð um hæfi skátaforingja. Hver skátaforingi ber ábyrgð gagnvart foringja sínum á því að skátastarf á hans vegum sé virkt og í samræmi við landslög, Grunnildi BÍS og lög BÍS.

Félagsforingi ber ábyrgð á öllu starfi skátafélags gagnvart stjórn BÍS.

Störf sjálfboðaliða í skátastarfi skulu skilgreind formlega og til ákveðins tíma.

14. grein

Allir lögráða starfandi skátar og sjálfboðaliðar í starfi skátahreyfingarinnar skulu undirrita yfirlýsingu sem veitir Bandalagi íslenskra skáta heimild til að leita eftir upplýsingum hjá Sakaskrá ríkisins um hvort viðkomandi hafi hlotið refsidóm vegna brota á ákvæðum XXII. kafla almennra hegningarlaga nr. 19/1940 eða brota á ákvæðum laga nr. 65/1974 um ávana- og fíkniefni á síðastliðnum fimm árum.

Stjórn BÍS er heimilt að víkja einstaklingum eða hópum úr skátahreyfingunni ef þeir brjóta gegn landslögum eða Grunnildum BÍS.

15. grein

Stjórn BÍS skal a.m.k. árlega boða til félagsforingjafundar. Félagsforingjafundur er vettvangur umræðna um þau mál sem snerta skátastarfið í landinu. Félagsforingjafundur er ráðgefandi samkoma.

16. grein

Skátaping fer með æðstu stjórn í málefnum Bandalags íslenskra skáta. Þingið skal halda ár hvert í mars- eða aprílmánuði, eftir ákvörðun stjórnar BÍS. Til Skátapings skal boða með minnst 6 vikna fyrirvara.

Í fundarboði skal tilgreina til hvaða starfa skuli kjósa á þinginu og hver framboðsfrestur er. Aukaping skal halda ef stjórn eða meirihluti virkra skátafélaga telja það nauðsynlegt og skal boða til þess með minnst 15 daga fyrirvara.

Stjórn BÍS ákveður þingstað hverju sinni.

17. grein

Minnst 4 vikum fyrir Skátaping skulu tillögur að lagabreytingum hafa borist stjórn BÍS.

Minnst 3 vikum fyrir Skátaping skulu beiðnir um upptöku tiltekinna mála, sem þarfnast afgreiðslu og/eða umræðu á Skátapingi, hafa borist stjórn BÍS.

Tillögur um mál sem til umfjöllunar eru á þinginu, samkvæmt útsendri dagskrá, geta komið fram á þinginu sjálfu.

Minnst 2 vikum fyrir Skátaping skal stjórn BÍS senda félagsforingjum og kynna eftirfarandi:

- Drög að dagskrá Skátapings.
- Drög að skýrslu stjórnar.
- Drög að ársreikningi.
- Fjárhagsáætlun og tillögu að félagsgjaldi skáta til BÍS.
- Drög að starfsáætlun BÍS til fimm ára.
- Tillögur til lagabreytinga.
- Tillögur frá skátum, skátafélögum, stjórn BÍS, ráðum þess og nefndum.
- Kynningu á þeim frambjóðendum sem í kjöri verða á þinginu.

Athugasemdir við útsend gögn skulu berast skrifstofu BÍS eigi síðar en einni viku fyrir Skátaping. Skulu þær athugasemdir kynntar þingfulltrúum án tafar.

Þátttökutilkynningar allra þingfulltrúa og gesta skulu berast til skrifstofu BÍS minnst einni viku fyrir Skátaping.

18. grein

Á vegum BÍS skal ætíð starfa sérstök 5 manna uppstillingarnefnd, kosin á Skátapingi. Tveir skulu kosnir annað hvert ár en þrír hitt árið, til tveggja ára. Nefndin skiptir með sér verkum á fyrsta fundi sínum. Uppstillingarnefnd skal leita eftir fólki til starfa fyrir Bandalag íslenskra skáta samkvæmt því

sem fram kemur í 18. grein, 20. grein, 22. grein, 23. grein, 25. grein, 26. grein og 28. grein laga þessara og tryggja að í hvert laust sæti sé a.m.k. einn frambjóðandi. Við störf sín skal uppstillingarnefnd ávallt leita eftir sem hæfustum frambjóðendum og gæta þess, eftir því sem hægt er, að jafnræði sé með kynjunum í stjórn, nefndum og ráðum BÍS. Framboð til áðurnefndra embætta má tilkynna til nefndarinnar og skal það vera skriflegt og undirritað af frambjóðanda. Framboð skulu hafa borist í síðasta lagi 3 vikum fyrir Skátapiing. Nefndin skal ljúka störfum í síðasta lagi 17 dögum fyrir þing. Nöfn, netföng og símanúmer nefndarmanna skulu tilgreind í fundarboði til Skátapiings.

Stjórn BÍS skal kalla uppstillingarnefnd saman í síðasta lagi 15. janúar.

19. grein

Rétt til setu á Skátapiingi eiga:

A) Með atkvæðisrétt:

Fulltrúar skátafélaga með aðild A fara með 4 atkvæði, þar af skal eitt atkvæði bundið félagsforingja eða aðstoðarfélagsforingja í hans stað.

Fulltrúar skátafélaga með aðild B fara með 1 atkvæði.

- Fulltrúar með atkvæðisrétt skulu vera lögráða.
- Enginn getur farið með fleiri en eitt atkvæði á Skátapiingi og eingöngu fyrir skátafélag sem hann er skráður félagi í.
- Einfaldur meirihluti greiddra atkvæða ræður úrslitum mála á Skátapiingi, nema um breytingu á lögum BÍS eða Grunnildum BÍS sé að ræða.

B) Með málfrelsi og tillögurétt:

- Stjórn, ráðsmenn og starfsfólk BÍS
- Endurskoðendur og skoðunarmenn BÍS.
- Allir starfandi skátar með aðild að BÍS.
- Stjórn BÍS er heimilt að bjóða gestum til Skátapiings.

Skilyrði fyrir úthlutun atkvæða er að skátafélag hafi staðið skil á gögnum og greiðslum skv. 10. gr. þessara laga. Ef atkvæði skátafélaga með félagsaðild A fara undir 51% þá fellur niður atkvæðisréttur annarra félaga á því Skátapiingi og hafa því einungis skátafélög með félagsaðild A atkvæði á þinginu.

Kjörbréf, er tilgreinir aðal- og varafulltrúa skátafélags, undirritað af félagsforingja eða stjórnarmanni skátafélagsins, skal afhenda við upphaf Skátapiings.

20. grein

Stjórn BÍŠ gerir tillögu að dagskrá Skátaþings og niðurröðun dagskrárliða.

Í upphafi Skátaþings skal borin upp tillaga stjórnar BÍŠ að dagskrá Skátaþings. Einnig skal kosið í 3 manna kjörnefnd er fjallar um réttmæti þingfulltrúa og atkvæðafjölda á þinginu og 5 manna allsherjarnefnd sem vinnur úr og samræmir álitamál sem upp kunna að koma á þinginu og fundarstjóri vísar málum til. Ef ágreiningur er innan þingnefnda við ákvarðanatöku ræður meirihluti nefndarmanna og er ákvörðun þingnefnda endanleg.

Á þinginu gilda almenn fundarsköp.

Eftirtaldir dagskrárliðir skulu a.m.k. koma fyrir í dagskrá þingsins hverju sinni:

- Setning Skátaþings.
- Inntaka nýrra skátafélaga.
- Skýrsla stjórnar fyrir síðasta almanaksár kynnt og rædd.
- Endurskoðaðir reikningar BÍŠ fyrir síðasta almanaksár kynntir, ræddir og afgreiddir.
- Fjárhagsáætlun BÍŠ fyrir 2 ár, yfirstandandi ár og það næsta, kynnt, rædd og afgreidd.
- Tillaga að félagsgjaldi skáta til BÍŠ kynnt, rædd og afgreidd.
- Starfsáætlun BÍŠ til fimm ára og langtíma stefnumörkun.
- Ályktanir kynntar, ræddar og afgreiddar.
- Kosningar: Kjörgengir eru allir lögráða skátar.
  - Kosning uppstillingarnefndar samkvæmt 18. grein.
  - Kosning stjórnar samkvæmt 22. grein.
  - Kosning fastaráða samkvæmt 25. grein.
  - Kosning löggilts endurskoðanda samkvæmt 26. grein.
  - Kosning félagslegs skoðunarmanns samkvæmt 26. grein.
  - Kosning í Skátarétt samkvæmt 28. grein.
  - Kosning eins fulltrúa í Úlfjótsvatnsráð.
- Lagabreytingar kynntar, ræddar og afgreiddar.
- Kynningar frá skátafélögum.
- Önnur mál.
- Þingslit.

21. grein

Stjórn BÍS stýrir starfsemi BÍS á milli Skátaþinga í umboði þess. Stjórn BÍS skal skipuð átta skátum, skátahöfðingja, aðstoðarskátahöfðingja, gjaldkera og formönnum fastaráða BÍS. Stjórn skal funda reglulega, að jafnaði mánaðarlega. Stjórnarfundur er löglegur ef meirihluti stjórnarmanna sækir fund.

Afl atkvæða ræður úrslitum á stjórnarfundum. Séu atkvæði jöfn ræður atkvæði skátahöfðingja.

Fundargerðir stjórnar BÍS skulu birtar á heimasíðu BÍS.

Öllum skátum er heimilt að bera erindi undir stjórn BÍS.

22. grein

Skátaþing kýs stjórnarmenn til þriggja ára í senn. Formaður ungmennaráðs skal ekki vera eldri en 25 ára á því ári sem kosning fer fram.

Kjörgengi hafa allir lögráða skátar.

Árleg kosning í stjórn á Skátaþingi skal vera sem hér segir:

- Skátahöfðingi og gjaldkeri skulu kjörnir sama árið.
- Aðstoðarskátahöfðingi og formenn ungmennaráðs og upplýsingaráðs skulu kjörnir sama árið.
- Formenn alþjóðaráðs, dagskráráðs og fræðsluráðs skulu kjörnir sama árið.

Við kosningu skátahöfðingja, aðstoðarskátahöfðingja og formanns alþjóðaráðs skal þess gætt að þeir séu ekki allir af sama kyni.

Stjórnarmenn mega ekki gegna sama starfi innan stjórnar lengur en þrjú kjörtímabil í röð. Hverfi stjórnarmaður frá störfum á kjörtímabili, skal kjósa í embættið á næsta Skátaþingi. Kjörtímabil viðkomandi er þar til næst á að kjósa í embættið samkvæmt lögum þessum.

23. grein

Starfssvið stjórnarmanna er sem hér segir:

- Skátahöfðingi er formaður stjórnar BÍS og leiðtogi alls skátastarfs í landinu. Skátahöfðingi deilir verkefnum með stjórninni að því leyti sem það er ekki gert í lögum þessum. Hann stjórnar fundum stjórnar BÍS og skipar félagsforingja, að undangenginni kosningu á aðalfundi viðkomandi félags. Í samskiptum við erlend samtök skáta teljast skátahöfðingjarnir tveir, skátahöfðingi stúlkna og skátahöfðingi drengja, og skipta skátahöfðingi, aðstoðarskátahöfðingi eða formaður alþjóðaráðs þessum verkefnum á milli sín eftir því sem við á.
- Aðstoðarskátahöfðingi er staðgengill skátahöfðingja og formaður félagaráðs. Aðstoðarskátahöfðingi ber ásamt ráðinu m.a. ábyrgð á tengslum stjórnarinnar við skátafélögin í landinu og þjónustu við félagsstjórnir, s.s. varðandi stefnumótun, samskipti við opinbera aðila og

almennan rekstur skátafélaga. Einnig ber hann ábyrgð á fundargerðum stjórnar BÍS og Skátaþinga og félagatali BÍS.

- Gjaldkeri er formaður fjármálaráðs og ber ásamt ráðinu m.a. ábyrgð á fjármálum BÍS og vinnur náið með framkvæmdastjóra hreyfingarinnar að stjórn þeirra, framkvæmd fjáraflana, vinnslu bókhalds, áætlanagerð o.þ.h.
- Formaður alþjóðaráðs ber ásamt ráðinu m.a. ábyrgð á samskiptum við alþjóðasamtök skáta, WOSM og WAGGGS, erlend skátabandalög og kynningu á erlendu skátastarfi á Íslandi og íslensku skátastarfi erlendis.
- Formaður dagskrárráðs ber ásamt ráðinu m.a. ábyrgð á allri skátadagskrá BÍS, hefur umsjón með útgáfu og endurskoðun verkefna og annarra gagna er varða skátastarf, sem og framkvæmd sameiginlegra viðburða á vegum BÍS.
- Formaður fræðsluráðs ber ásamt ráðinu m.a. ábyrgð á fræðslustarfi BÍS, þ.m.t. gerð námsskrár og framkvæmd námskeiða.
- Formaður ungmennaráðs ber ásamt ráðinu m.a. ábyrgð á að hvetja til og auka ungmennalýðræði innan stjórnkerfis hreyfingarinnar og stuðla að virkri þátttöku ungmenna við stefnumótun dagskrár hreyfingarinnar og eigin skátastarfs.
- Formaður upplýsingaráðs ber ásamt ráðinu m.a. ábyrgð á samskiptum, útbreiðslu skátastarfs og almannatengslum BÍS við skáta, foreldra, almenning, önnur félagasamtök og opinbera aðila.

Sameiginlega ber stjórn BÍS ábyrgð á:

- Að skátastarf á Íslandi sé í samræmi við landslög, Grunnildi BÍS, lög og reglugerðir Bandalags íslenskra skáta.
- Starfi stjórnarmanna, nefnda og ráða á hennar vegum.
- Öllum meiriháttar skuldbindingum og eignabreytingum og þarf samþykki stjórnarfundar fyrir þeim.

24. grein

Stjórn BÍS kemur fram fyrir hönd íslenskra skáta gagnvart einstaklingum, lögaðilum og ríkisvaldi í sameiginlegum málefnum hreyfingarinnar. Samþykki stjórnar BÍS þarf fyrir inngöngu BÍS í önnur samtök og félög. Stjórn BÍS skal leita staðfestingar næsta Skátaþings á slíkri aðild.

Stjórn BÍS ræður framkvæmdastjóra að undangenginni auglýsingu. Stjórn BÍS setur reglugerðir um starfsemi skáta innan BÍS og aðra þætti starfsins, eftir því sem þurfa þykir hverju sinni, enda rúmist efni þeirra innan laga BÍS. Reglugerðir skulu kynntar aðildareiningum BÍS. Hlutverk reglna og reglugerða er að kveða nánar á um skipulag einstakra þátta í starfsemi íslenskra skáta.

Stjórn er heimilt að skipa nefndir og vinnuhópa sér til aðstoðar og ákveða verksvið þeirra.

25. grein

Á vegum stjórnar BÍŠ starfa ávallt sjö fastaráð: alþjóðaráð, dagskráráð, félagaráð, fjármálaráð, fræðsluráð, ungmennaráð og upplýsingaráð. Skátaping kýs árlega fjóra einstaklinga í hvert fastaráð til eins árs. Í hverju fastaráði BÍŠ skal vera að lágmarki einn fulltrúi á aldrinum 18-25 ára. Skátar sem bjóða sig fram í ungmennaráð þurfa að vera á aldrinum 16-25 ára á því ári sem þeir bjóða sig fram. Stjórnarmenn BÍŠ eru formenn ráðanna og tengiliðir þeirra við stjórn BÍŠ.

26. grein

Reikningsár BÍŠ er almanaksárið. Reikningar BÍŠ skulu skoðaðir ár hvert af löggiltum endurskoðanda, kosnum árlega af Skátapingi til eins árs í senn. Félagsleg skoðun reikninga er í höndum félagslegs skoðunarmanns sem Skátaping kýs árlega til eins árs í senn. Félagslegur skoðunarmaður reikninga má ekki sinna öðrum störfum fyrir BÍŠ sem snerta fjármál. Hann ber ábyrgð gagnvart Skátapingi og skal eiga greiðan aðgang að öllu bókhaldi BÍŠ og er stjórninni skylt að veita honum allar nauðsynlegar upplýsingar um fjármál og reikningshald þess. Felli Skátaping framlagða reikninga fer fram yfirskoðun eftir reglum sem þingið setur. Að þeirri yfirskoðun lokinni skal boðað til framhaldsþings sem tekur nánari ákvörðun um reikninga.

27. grein

Fjárhagsgrundvöllur BÍŠ skal tryggður með fjárframlögum skátafélaga, styrktarféлага, opinberra aðila og með fjáröflunum. Stjórn BÍŠ er heimilt að efna til fjáraflana ef þær krefjast ekki þátttöku almennra skáta í landinu. Fjáraflanir sem krefjast slíkrar þátttöku skulu samþykktar á Skátapingi eða með skriflegri atkvæðagreiðslu félagsforingja og ræður meirihluti. Óheimilt er að veðsetja fasteignir BÍŠ nema að undangengnu einróma samþykki stjórnar BÍŠ.

28. grein

Skátaréttur er skipaður fimm mönnum. Skátaréttur er jafnframt siðanefnd skátahreyfingarinnar. Skátaping kýs formann til þriggja ára í senn. Þau ár sem formaður er ekki kosinn eru tveir kosnir hvort árið til þriggja ára í senn. Frambjóðendur skulu uppfylla ákvæði reglugerðar BÍŠ um hæfi skátáforingja og hafa náð 35 ára aldri. Ávallt skal a.m.k einn sitjandi fulltrúi í Skátarétti vera lögmaður. Skátaréttur úrskurðar um deilumál þau sem skátar, skátafélög, eða stjórn BÍŠ vísa til hans. Skáti getur óskað eftir því að Skátaréttur fjalli um mál með því að snúa sér til formanns hans. Nánar um störf skátaréttar fer eftir reglugerð um Skátarétt. Skátaréttur starfar í samræmi við Grunnildi, lög og reglugerðir BÍŠ.

Úrskurðir Skátaréttar eru endanlegir innan hreyfingarinnar og skal stjórn BÍŠ, og eftir atvikum Skátaping, tryggja framgang þeirra. Úrskurðir Skátaréttar skulu birtir opinberlega.

29. grein

Til þess að slíta Bandalagi íslenskra skáta eða sameina það öðrum samtökum þarf samþykki 4/5 hluta greiddra atkvæða á lögmætu Skátapingi.

Með slíkri samþykkt er störfum þess þings tafarlaust lokið, en fráfarandi stjórn skal sitja áfram með fullu umboði.

Skal hún boða til auka-Skátapings sex mánuðum síðar. Sé þá aftur samþykkt, með atkvæðum a.m.k. 4/5 hluta atkvæðisbærra fulltrúa, að slíta BÍS, skulu það heita lögleg slit þess.

Ákvæði laga þessara um Skátaping skulu gilda um aukapingið. Ef samþykkt verður skv. 1. mgr. að slíta BÍS skal aukapingið ákveða hvert fjárhagslegar og ófjárhagslegar eignir og réttindi BÍS skulu renna.

30. grein

Lögum þessum verður því aðeins breytt að 2/3 hlutar greiddra atkvæða á Skátapingi samþykki þá breytingu. Auk þess þarf samþykki 2/3 hluta greiddra atkvæða tveggja Skátapinga í röð til að breyta Grunngildum BÍS og 4. grein þessara laga.

31. grein

Lög BÍS og Grunngildi BÍS, ásamt gildandi reglugerðum, skulu ávallt vera aðgengileg á heimasíðu BÍS

32. grein

Lög þessi eru sett á Skátapingi 2015 og öðlast þegar gildi.

Grunngildi Bandalags íslenskra skáta

Inngangur

Grunngildi Bandalags íslenskra skáta eru af þrennum toga:

1. Samfélagsleg gildi sem tengjast hlutverki skátahreyfingarinnar:
  - a. Skátahreyfingin er alþjóðleg uppeldis- og friðarhreyfing sem stuðlar að menntun ungs fólks með sjálfsnámi.
  - b. Skátahreyfingin er opin öllum og óháð stjórnmalasamtökum.
2. Siðferðileg gildi sem finna má í:
  - a. Skátaheiti.
  - b. Skátalögum.
  - c. Kjörorði skáta.
3. Aðferðafræðileg gildi sem fólgin eru í Skátaaðferðinni og byggja á:
  - a. Stigvaxandi sjálfsnámi.
  - b. Kerfi innbyrðis tengdra lykilorða.

Grunngildi Bandalags íslenskra skáta mynda sameiginlega grundvöll skátastarfs og skilgreina þannig sérstöðu þess. Lög Bandalags íslenskra skáta byggja ávallt á grunngildum samtakanna. Grunngildin eru byggð á *Constitution* og *By-laws* beggja heimsbandalaga skáta – WAGGGS og WOSM. Þau eru sá grunnur sem Bandalag íslenskra skáta og öll skátafélög á Íslandi starfa eftir.

BÍS er aðili að alþjóðabandalagi skáta, WOSM, og alþjóðabandalagi kvenskáta, WAGGGS og starfar samkvæmt lögum þeirra og grunngildum.

Samfélagsleg grunngildi skátahreyfingarinnar

Markmið skátahreyfingarinnar

Skátahreyfingin er alþjóðleg uppeldis- og friðarhreyfing. Markmið hennar er að leggja sem mest af mörkum við uppeldi ungs fólks til þess að skapa betri heim þar sem fólk öðlast lífsfyllingu sem sjálfstæðir, virkir og ábyrgir einstaklingar í samfélaginu. Þetta er gert með því að:

- Virkja ungt fólk á þroskaskeiði þeirra með óformlegu uppeldis- og menntakerfi.
- Beita sérstökum aðferðum sem gera hvern einstakling virkasta áhrifavaldinn í eigin þroskaferli.
- Hjálpa ungu fólki að byggja upp eigið gildakerfi sem grundað er á siðferðilegum lífsgildum, félagslegu réttlæti og persónulegri staðfestu í anda skátalaga og skátaheits.

Skátahreyfingin er æskulýðshreyfing með stuðningi og þátttöku fullorðinna. Gefa þarf skátum á öllum aldurstigum tækifæri til taka þátt í ákvarðanatöku sem hefur áhrif á skátastarfið. Með aldrinum eykst ábyrgð þeirra á ákvarðanatöku og framkvæmd verkefna.

Skátahreyfingin er opin öllum

Skátahreyfingin er opin fyrir alla sem fylgja markmiðum hennar, Grunngildum og Skátaaðferðinni, án tillits til kynþáttar, litarháttar, kynferðis, tungumáls, trúar, stjórnmálaskoðana eða annarra skoðana, þjóðernis, uppruna, eigna, ætternis, kynhneigðar eða annarra ástæðna. Lokaákvörðunin um að taka þátt eða ekki er í höndum hvers og eins. Skátahreyfingin er ekki hreyfing fyrir útvalda. Hins vegar er ljóst að skátahreyfingin getur aðeins tekið á móti einstaklingum með miklar sérþarfir þegar aðstæður og mannaflir eru fullnægjandi til að mæta þörfum þeirra.

Skátahreyfingin er óháð stjórnmalasamtökum

Skátahreyfingin er frjáls og óbundin stjórnmálaflokkum. Það er þó ekkert sem hamlar henni að taka afstöðu í tilteknum málefnum að því tilskildu að afstaðan sé í samræmi við Grunngildin.

Þegar einstaklingar koma fram í nafni skátahreyfingarinnar mega þeir ekki tengja sig stjórnmálaflokkum. Ekkert kemur í veg fyrir að félagar í skátahreyfingunni starfi á sama tíma með stjórnmálaflokki, ef það er gert í eigin nafni en ekki skátahreyfingarinnar.

Siðferðileg grunngildi skátahreyfingarinnar

Siðferðileg gildi skátahreyfingarinnar er að finna í skátaheitinu og skátalögnum. Fyrirmynd þeirra er í samþykktum alþjóðahreyfinga skáta. Orðalag er þó mismunandi eftir löndum, menningarheimum og tungumálum.

Skátaheitið

Skátaheitið er loforð sem skátinn gefur sjálfum sér, eins konar persónuleg áskorun um að gera sitt besta. Þegar skátinn vinnur skátaheitið er hann að taka fyrsta meðvitaða skrefið á sjálfsnámsbrautinni til að verða sjálfstæður, virkur og ábyrgur samfélagsþegn. Íslenska skátaheitið hljóðar svo (velja má á milli annars vegar guð/samviska og ættjörðina/samfélag):

Ég lofa að gera það sem í mínu valdi stendur
til þess að gera skyldu mína við *guð/samvisku og ættjörðina/samfélag*,
að hjálpa öðrum og
að halda skátalögin.

Siðferðileg gildi í skátaheitinu eru oft flokkuð á eftirfarandi hátt:

- „Skyldan við guð/samvisku“ – tengsl einstaklingsins við leitina að lífsgildum sem eru ofar honum sjálfum.
- „Skyldan við aðra“ – tengsl einstaklingsins við samfélagið og ábyrgð hans innan þess.
- „Skyldan við sjálfan sig“ – ábyrgð einstaklingsins á að þroska hæfileika sína eins og mögulegt er.

Skátalögin

Siðferðileg gildi skátahreyfingarinnar eru sett fram á skipulegan hátt í skátalögnum. Skátalögin eru þó miklu meira en bara skipulagskerfi hugmynda. Þau eru í raun hegðunarmynstur sem ungt fólk getur valið að fylgja og nota til að móta stefnu sína í lífinu. Til þess að vera sjálfum sér samkvæmur þarf hver einstaklingur að hugsa og haga sér í samræmi við eigin gildi.

Íslensku skátalögin eru svohljóðandi:

- Skáti er hjálpsamur
- Skáti er glaðvær
- Skáti er traustur
- Skáti er náttúruvinur
- Skáti er tillitssamur
- Skáti er heiðarlegur
- Skáti er samvinnufús
- Skáti er nýttinn
- Skáti er réttýnn
- Skáti er sjálfstæður

Kjörorð skáta

Kjörorð skáta er: Ávallt viðbúinn.

Kjörorð skáta felur það í sér að skátinn sé alltaf andlega og líkamlega tilbúinn að gera skyldu sína.

Aðferðafræðileg grunngildi skátahreyfingarinnar

Skátaaðferðin – stigvaxandi sjálfsmenntun

Skátastarf byggir á hugmyndinni um sjálfsnám sem er stigvaxandi í takt við aldur og þroska.

Í skátastarfi fá börn og ungmenni tækifæri til að vinna að sínum markmiðum með því að takast á við skemmtileg verkefni og lifa sig inn í ævintýri. Aðalatriðið er að skátarnir sjálfir taki virkan þátt í að velja, undirbúa, framkvæma og ígrunda verkefni í samræmi við aldur og þroska – að sjálfsögðu með leiðsögn og stuðningi hinna fullorðnu.

Að auki byggist Skátaaðferðin á sex lykilþáttum sem tengjast innbyrðis.

Lykilþættir Skátaaðferðarinnar:

- Skátalögin, skátaheitið og kjörorð skáta.
- Flokkakerfið.
- Táknræn umgjörð.
- Útilíf og umhverfisvernd.
- Leikir og reynslunám.
- Hjálpssemi og samfélagsþátttaka.

Hver einstakur lykilþáttur hefur sjálfstætt uppeldis- og menntunargildi og hver þáttur fyrir sig eykur áhrif hinna. Allir lykilþættirnir þurfa að vinna saman til þess að kerfið virki.

Niðurlag

Grunngildi Bandalags íslenskra skáta voru samþykkt á Skátapingi 2015. Grunngildum Bandalags íslenskra skáta er einungis hægt að breyta með samþykki 2/3 hluta greiddra atkvæða tveggja Skátapinga í röð.